

Kertészmérnökök levele a Kós Károly Egyesülésnek

Magyarországon 1907-óta oktatják önálló diszciplínaként a kerttervezést, ehhez az ötvenes évek végétől a tájrendezési ismeretek oktatása is lársult. 1963 óta a Kertészeti Főiskolán / ma Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem / önálló tantervű szakon évente állagosan 15 táj- és kertépítész hallgatót tanítanak. A képzés koncepcióját a következőkben foglalták össze.

„... településeink és a környező táj fejlesztéséhez olyan szakemberekre van szükségünk, akik képesek alkotó módon elősegíteni, hogy a műszaki-építészeti környezetalakítás a biológiai-ökológiai követelményekkel is összhangban legyen, s ennek eredményeként a táj és településeink egészségesek, harmonikusak, esztétikusak legyenek.”

E szaktörténelmi múlt ellenére csoportunk megjelenése a Kós Károly Egyesülés építészirodájában a legnagyobb meglepődést váltotta ki, törekvéseink ismeretése pedig az úgy szükségességét belátó, de a valóra váltás lehetőségében kételkedő véleményekbe ütközött.

Hogyan lehetséges az, hogy építészaink legjava a mai napig sem velt tudomást táj- és kerttervező szakemberek létezéséről?

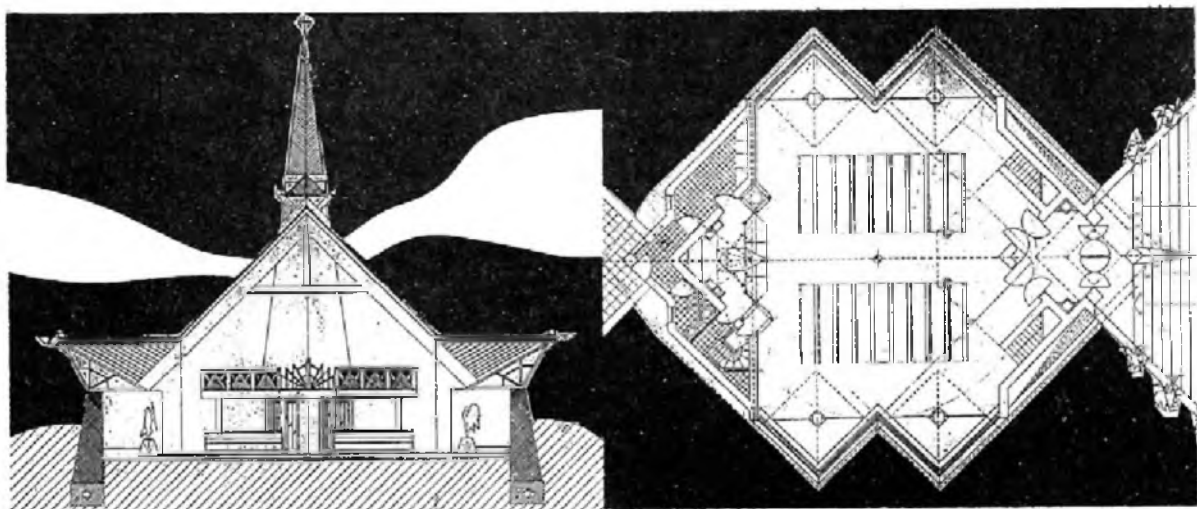
Hogyan lehetséges az, hogy az elmúlt 27 év alatt a táj- és kertépítész szakma képtelen volt magát a fenti irányelvek értelmében elismertetni?

A kérdések érdekesebbek, ha figyelembe vesszük azt is, hogy a köztudatba beépült olyan homályos fogalmak, mint a „természetvédelem”, az „egészséges környezet”, az „ökológiai egyensúly” stb. könnyen felszíható társadalmi megmozdulásokban törhetnek és törnek elő.

Csoportunk úgy látja, hogy ezt a helyzetet az az úr hozta létre, amely az ember és a természet kapcsolatában keleikezett, és amely úrt a szakemberképzés - gondolati rendszeréből adódóan - nem képes áthidalni.

Az emberek mindennapjaikban olyan burkokban élnek, amelyek kiszabadítják - kiszakítják őket a természetből, és lüggetlenné teszik őket a vele való együttéléstől. Nem érzékelik közvetlenül a természeti erők kényszerét, és ezekkel jobbra mint egyes lettek következményeivel, vagy mint katasztrófákkal szembesülnek. Az a technikai-gazdasági működés, amely a XX. században kifejlődött, egyre intenzívebben építi le a természetet, míg működése az általános tudat, de a tudósok számára is egészében átláthatatlan, és úgy lúnik, egyre jobban kiszabadul az ember felügyelete alól.

A környezettel foglalkozó szakemberek a problémákat vagy egyes okokra vezetik vissza, vagy bonyolult rendszereket modelleznek a komplexitás igényével. Ezek egyaránt eredménytelenek, mivel a megoldási javaslatok csak a „következmények következményeit” hozzák létre. Szakembereink szemléletéből hiányzik az adott tájjal való közvetlen kapcsolat, az ítéleteket a sokra becsült objektív információk alapján okoskodják ki olyan gondolkodásmód szerint, amelyet a technikából eredő mechanikus jelleg ural. Ez az oka annak,

Kézsan András: Római katolikus templom, Marcali, tervpályázat 1989.

hogy az élő környezet problémái nem megoldódnak, de hatványozódnak látszanak .

Páldy Eszter

Pedig eredendően képesek vagyunk arra , hogy az életösszefüggéseket pusztán a jelenségei által : a természet , a fák , a növények odaadó megfigyelése alapján megértsük . Magunkban hordozzuk az érzéket a harmóniára , a diszharmónián való megütközésre , egy táj átélésére . Érzékeink ezirányban még alvó állapotúak , nem tulajdonítunk nagy jelentőséget a megfigyelés által nyert benyomásainknak . Gyakorlás által azonban felébredhetjük és kifejleszthetjük látásunk tudatosságát , hogy az így nyert megfigyelések a természetben működő erők konkrét tapasztalásához vezetessenek egy adott tájban .

Meggyőződésünk szerint a természettel foglalkozó emberek feladata kell legyen , hogy e képességeket fejlesszék . Az ilyen belső munka segítheti csak elő , hogy a gondolkodásmód , a szemlélet valóban az élet tényeihez igazodjék , és képessé váljék az új áthidalására .

Csoportunk az életösszefüggések fenomenológiai megfigyelését egy stúdium keretében végzi , nem szeretnénk azonban megfélemleni a társadalmi vonatkozások , az emberi törekvésekre figyelő érzékenységet kifejlesztéséről sem . Ez a tervezés a gyakorlati munka alapján lehetséges csak .

Lehetőséget szeretnénk találni erre a gyakorlásra mindenütt , ahol a Földön az emberi akarat új formák létrehozására törekszik ; mindenütt , ahol a természet válaszáat kéri , vagy segítő erejét hívják . Tehát ott , ahol a tervezőben felmerül a Földért való emberi felelősség gondolata .

Megismerési és szakmai törekvéseink ahhoz az elhatározáshoz vezettek , hogy a közeljövőben cégszerűen működő irodát , tervezőközösséget alapítsunk . A közös munkát a Pécselyi - medence tájrendezési pályázatának elkészítésével már 1989 tavaszán kezdtük , és azóta a Kós Károly Egyesülés irodáinak több munkájában is részt vettünk / Falusi turizmus Somogy megyében ; Fonyód , általános iskola kertje , Waldorf- iskola kertje / .

Öten közülünk az idén fejezik be egyetemi tanulmányaikat , így szeptembertől több megrendelést vállalhatunk el . Ezért kérjük az Egyesülés tagjait , gondolkozzanak el a közös munka lehetőségén .

Budapest, 1990 január 5 -én .

Buella Mónika
Herczeg Ágnes
Illyés Zsuzsa
Müller Krisztina

Páldy Eszter
Pán Marian
Szucs Gábor
Vincze Attila

Örői legyünk a fáknak

KERÉK ISTENFÁNAK SZÉP TIZENKÉT ÁGA
SZÉP TIZENKÉT ÁGÁN ÖTVENKÉT VIRÁGA
ÖTVENKÉT VIRÁGÁN HÁROM ARANYALMA
AKI EZT KITALÁLJA , HULL AZ ÁLDÁS RAJA

A Földanyának ölébe került magból először a gyökér indul lefelé a múltat megkeresni . Csak akkor lesz belőle életerős fa , ha megtalálja a múlt azon rétegét , amelyben lefelé haladva mindig új erőre talál . Ezt az erőt a törzsön át kell vinni a fényre , ahol ez az erő olyan minőséget szül , amelynek lételeme a fény és a levegő : a levelet . A levél , a lomb , a lombkorona a gyökérből nem levezethető csoda , mégsem élhet nélküle .

Én a gyökerekről fogok beszélni . A mag azonban csak lefelé növeszt gyökeret , a fény felé egészséges , sugárzó fát , amely képes virágozni és magvas gyümölcsöt teremni .

A magyar gondolkodás alapja az igen és a nem , a fény és a sötétség . A régi ember úgy gondolta , hogy a világ ura a Fény , akit a sötét Anyag megtámad , és elrabolja tőle fényének egy-egy darabját . Ezáltal nemcsak a fény halványul , hanem erőtlenedik az Anyag is , mert olyasmitt magáévá , ami lényegének tagadása . Az anyagba zárt fény megjelenítői ezen a Földön a növények . Minden egyes szőlőszemüveggömbbe egy - egy fénydarabka , parányi Nap van bezárva , amit csak a beavatott képes , saját testén keresztül , kiszabadítani onnan : meg kell enni a szőlőt . A szőlőszület ma is nagy ünnep , de ez csak töredéke annak , amit valaha a szőlő leszedése jelentett : egyetlen szőlőszem sem mehetett kárba , s szüret után olyan játékot játszottak , ami az embernek lehetőséget adott rá , hogy egész évi bűneitől megisztuljon / zálogkiváltás / . A szőlő , amelyet sötétbe zárnak , az alvilágba küldenek , akkor születik újjá , amikor a Világban újra megszületik a Fény , megszületik a Nap , megszületik a Megváltó , s ez az új minőség az áldozati italunkká válik . A szőlő 1870 , vagyis a borászati kémia fellendülése óta nem akar ezen a földön maradni . Európában csak amerikai alanyon marad meg , s akkor is kábítani kell rézgálliccal , hogy ne vegye észre , ami a Világban történik .

A búza valóságosan megjeleníti a Napot a Földön . Akkor , amikor a legerősebb a Nap a Világban , a búzaszálnak megszakad a töve és felszáll Atyjára